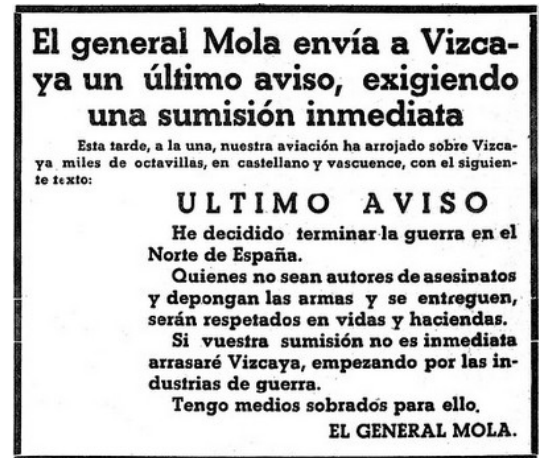

Zikoina dabil

Aurtengo lehenbiziko zikoina Durangoko zeruan ikusteak gogora ekarri dio Eli Larrinagari duela 80 urte bestelako "hegazti" batzuek herrian eragin zuten txikizioa; alegia, Durangoko bonbardaketa.

Aukeratu erantzun zuzena Eli Larrinagak Durangoko bonbardaketa dela-eta dioena arretaz entzun bitartean.

Noiz iristen dira zikoinak Durangora?

- ☐ Udaberrian
- ☐ Neguan
- ☐ Udan

Duela 80 urte bestelako hegazti batzuk ari ziren prestaketak egiten Durangaldera abiatzeko. Nortzuk ziren?

- ☐ Italiako abiazioaren hegazkinak
- ☐ Karrantzako saiak
- ☐ Udaberriko enarak

Zertarako zuten 1937ko hegaztinek eguzkia lepoan?

- ☐ Jomugak argiago ikusteko
- ☐ Hegoaldetik eraso egiteko
- ☐ Arinago joateko

Non zeuden herritar asko hegaztinek bonbak askatu zituztenean?

- ☐ Kanposantuan
- ☐ Elizan eta azokan
- ☐ Hilobietan

Bonbak amaitutakoan, zer egin zuten Italiarrek?

- ☐ Herritarrak metrailatzeari ekin zioten
- ☐ Alde egin zuten
- ☐ Otxandiora joan ziren bonba gehiagoren bila

Zer galarazi dute duela gutxi hegaldi batzuetan?

- ☐ Smartphoneak baino handiago diren gailu elektronikoak aldean eroatea
- ☐ Bihurkinak aldean eroatea
- ☐ Likidoak maletan garraiatzea

Erantzunak

Noiz iristen dira zikoinak Durangora?

☐ Udaberrian

Duela 80 urte bestelako hegazti batzuk ari ziren prestaketak egiten Durangaldera abiatzeko. Nortzuk ziren?

☐ Italiako abiazioaren hegazkinak

Zertarako zuten 1937ko hegazkinek eguzkia lepoan?

☐ Jomugak argiago ikusteko

Non zeuden herritar asko hegazkinek bonbak askatu zituztenean?

☐ Elizan eta azokan

Bonbak amaitutakoan, zer egin zuten Italiarrek?

☐ Herritarrek metrailatzeari ekin zioten

Zer galarazi dute duela gutxi hegaldi batzuetan?

☐ Smartphoneak baino handiago diren gailu elektronikoak aldean eroatea

Transkripzioa

ESATARIA.- Astearteari puntua, Eli Larrinagak. Aurrera, Eli.

ELI LARRINAGA.- Zikoina dabil egunotan Durangoko zeruan. Atzo bertan ikusi neban (nuen) hegoak zabal-zabal eginda, dotore, libre; Ezkurdi plazako txintxaunetan (zabuetan) eta txirrista handian egozan (zeuden) umeak hari erreparatu eta atzamar erakusleagaz (erakuslearekin): “beitu, beitu!” Negua Afrika aldeko lurralde epeletan igaro ostean, urtero legeztatu heldu jako barriro be (zaio berriro ere)

Durangoratzeko sasoia. Zikoinak zorte onaren seinale dira askorentzat. Leku batzuetan pentsatzen dabe (dute) habia etxe baten teilatuan eginez gero, etxe hori suteetatik babestuta egongo dela. Herri-kulturan hamaikatxo elezahar eta ipuinen protagonista egin dabez (dituzte). Baina denok dakigu zein den hegaztioi lotu jakien (zaien) sinesmenik ezagunena, zabalduena. Horren arabera, zikoinak dakarrez (dakartzate) ume jaio barriak (berriak), Parisetik, gura badozue (baduzue), baina zikoinak bizitzaren garraiolari. Orain dela 80 urte, oster, beste era bateko hegaztiak egozan (ari ziren) prestaketak egiten Durangalderantz abiatzeko. Gizakumeak asmatutako metalezkoak ziren, eta heriotzaren garraiolari, sabelalde bonbaz beteta eukeelako (zeukatelako). 1937ko martxoaren 31n, eguaztenez, goizeko zortzi eta erdiak aldera Aviazione Legionariako 14 hegazkinek Durango zeharkatu eben (zuten), behin baino ez, baina ondoko jakinda zein zan (zen) agindutako zeregina. Eguzkia lepoan eukeen (zeukaten), helburuak argiago ikusteko, errazago ehizatze, txikiziorako bidean libre. Segundo bakar batzuetan 50 kiloko 80 bat bonba askatu ebezan (zituzten). Bonba-zaparradak birrindu egin eban (zuen) erdigunea.

Andra Maria elizan mezan egozan (zeuden) komuninoa (komunioa) hartzeko prest. Elizako arkupeetan, barriz (berriz), jendea azokan; barrukoei kanpokoei zein inguruetako kaleetan izututa non babestu topatu ezinik ibili zirenei, bonba-txistua heldu jakien (zitzaie) lehenengo; gero, eztanda. Horregaz (horrekin) nahikoa ez, antza, eta bonbak agortu ebezanean (zituztenean) hegazkinetatik jendea metrailatzeari ekin eutsien (zioten). Beste horrenbeste arratsaldeko seiak aldera. Eguneke bigarren erasoan erraz-erraz garbitu ebezan (zituzten) kanposanturantz hildako senideen bila joiazanak (zihoazenak). Hara bizirik heldu zirenak panteoien barruan sartuta igaro ei eben (zuten) gaua. Sarraskia ikertu dabeneke dinok, (dutenek diote) martxoaren 31tik apirilaren 4ra bitartean, ia 300 bonba jaurti ebezala (zituztela) Durangoren gainean. Hildakoak 336 bizilagun. Aurretik Otxandio izan zan (zen); Durangogaz batera (Durangorekin batera) Elorrio zigortu eben (zuten); eta egun gutxitara, Gernika. Eta ordutik segi eta segi, zoritxarrez, behin eta barriro (berriro), egunero erakusten dogu (dugu) gizakumea otso dela gizakumearentzat. Adibideak gura beste daukaguz (dauzkagu), azkenengotarikoa aipatzearen, Estatu Batuetako Armadak onartu barri dau (berri du) euren hegazkinetatik jaurtitako bonbek ia 200 lagun hil ebezala (zituztela) Irakeko Mosul hirian joan den asteen. Han bonbak ereiten egozan (ari ziren) bitartean zer okurrituko eta hauxe: debekatu egin dabe (dute) hegazkinetan smartphone bat baino handiagoak diren gailu elektronikoak norberak aldean eroatea. Momentuz debekua gehiengo musulmana daukien (daukaten) herrialde batzuetarako hegaldiei ezarri jakie (zaie), baina eman denbora; aizue, gailu elektronikoaren aurretik, igual bonbak, edozein eratako armak debekatu beharko lirarteke, ezta?